

Repertoriul jurisprudenței

ORDONANȚA TRIBUNALULUI (Camera întâi)

28 septembrie 2016*

„Acțiune în anulare — Produse fitosanitare — Substanța activă sulfoxaflor — Includerea în anexa la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 — Lipsa afectării directe — Inadmisibilitate”

În cauza T-600/15,

Pesticide Action Network Europe (PAN Europe), cu sediul în Bruxelles (Belgia),

Bee Life European Beekeeping Coordination (Bee Life), cu sediul în Louvain-la-Neuve (Belgia),

Unione nazionale associazioni apicoltori italiani (Unaapi), cu sediul în Castel San Pietro Terme (Italia),

reprezentate de B. Kloostra și de A. van den Biesen, avocați,

reclamante,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de L. Pignataro-Nolin, de G. von Rintelen și de P. Ondrůšek, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 263 TFUE, prin care se urmărește anularea Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2015/1295 al Comisiei din 27 iulie 2015 de aprobare a substanței active sulfoxaflor, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (JO 2015, L 199, p. 8),

TRIBUNALUL (Camera întâi),

Compus, la deliberări, din domnul H. Kanninen, președinte, doamna I. Pelikánová (raportor) și domnul L. Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín, judecători,

grefier: domnul E. Coulon,

dă prezenta

* Limba de procedură: engleza.

Ordonanță

Istoricul cauzei

- 1 La 1 septembrie 2011, Irlanda a primit, conform articolului 7 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414/CEE ale Consiliului (JO 2009, L 309, p. 1), o cerere de aprobare a substanței active sulfoxaflor.
- 2 La 23 noiembrie 2012, Irlanda a transmis Comisiei Europene un proiect de raport de evaluare prin care se urmărea să se stabilească dacă substanța activă în cauză era susceptibilă să îndeplinească criteriile de aprobare prevăzute la articolul 4 din Regulamentul nr. 1107/2009.
- 3 În aplicarea articolului 12 alineatul (3) din Regulamentul nr. 1107/2009, Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară (EFSA) a cerut solicitantului aprobării să furnizeze informații suplimentare. Evaluarea informațiilor suplimentare de către Irlanda a fost transmisă EFSA în luna ianuarie 2014, sub forma unui proiect de raport de evaluare actualizat.
- 4 La 12 mai 2014, EFSA a publicat concluziile sale cu privire la examinarea *inter pares* a evaluării riscurilor legate de substanța sulfoxaflor utilizată ca pesticid, în cadrul Regulamentului nr. 1107/2009. O nouă versiune a acestor concluzii a fost publicată de EFSA la 11 martie 2015.
- 5 La 11 decembrie 2014, Comisia a prezentat Comitetului permanent pentru plante, animale, produse alimentare și hrană pentru animale raportul de examinare pentru substanța sulfoxaflor și un proiect de regulament care prevedea aprobarea substanței sulfoxaflor.
- 6 La 27 iulie 2015, Comisia a adoptat Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2015/1295 de aprobare a substanței active sulfoxaflor, în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare, și de modificare a anexei la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei (JO 2015, L 199, p. 8) (denumit în continuare „actul atacat”).

Procedura și concluziile părților

- 7 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 22 octombrie 2015, reclamantele, Pesticide Action Network Europe (PAN Europe), Bee Life European Beekeeping Coordination (Bee Life) și Unione nazionale associazioni apicoltori italiani (Unaapi), au introdus prezenta acțiune.
- 8 Prin act separat depus la grefa Tribunalului la 25 ianuarie 2016, Comisia a ridicat o excepție de inadmisibilitate în temeiul articolului 130 din Regulamentul de procedură al Tribunalului. La 11 martie 2016, reclamantele au depus observații cu privire la această excepție.
- 9 Prin acte depuse la grefa Tribunalului la 31 martie și, respectiv, la 5 aprilie 2016, European Crop Protection Association (ECPA), precum și Dow AgroSciences Ltd și Dow AgroSciences Iberica SA au formulat cereri de intervenție în prezenta procedură în susținerea concluziilor Comisiei.
- 10 Comisia solicită Tribunalului:
 - declararea inadmisibilității acțiunii;
 - obligarea reclamantelor la plata cheltuielilor de judecată.

11 Reclamantele solicită Tribunalului:

- anularea actului atacat;
- obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

- 12 În temeiul articolului 130 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, la cererea pârâtului, Tribunalul poate să se pronunțe asupra inadmisibilității sau asupra necompetenței fără a intra în dezbateră fondului.
- 13 În acest caz, în temeiul articolului 130 alineatul (7) din Regulamentul de procedură, Tribunalul se pronunță cât mai curând cu putință cu privire la cerere sau, dacă împrejurări speciale justifică aceasta, unește examinarea cererii cu fondul.
- 14 În speță, Tribunalul se consideră suficient de lămurit de înscrisurile de la dosar și decide să se pronunțe fără continuarea procedurii.

Cu privire la calitatea procesuală activă a reclamantelor

- 15 Comisia contestă calitatea procesuală activă a reclamantelor, sub diferite aspecte. Ea susține, pe de o parte, că actul atacat nu le privește pe reclamante în mod direct și, pe de altă parte, că nu le privește în mod individual și presupune măsuri de executare.
- 16 Potrivit articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, orice persoană fizică sau juridică poate formula, în condițiile prevăzute la primul și la al doilea paragraf, o acțiune împotriva actelor al căror destinatar este sau care o privesc direct și individual, precum și împotriva actelor normative care o privesc direct și care nu presupun măsuri de executare.
- 17 Este cert că reclamantele nu sunt destinatarii actului atacat. În consecință, ele pot avea calitate procesuală activă numai în temeiul celei de a doua sau al celei de a treia ipoteze prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE. Întrucât aceste două ipoteze presupun că actul atacat privește direct reclamantele, trebuie să se analizeze mai întâi această condiție.
- 18 În ceea ce privește afectarea directă, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că această condiție impune, în primul rând, ca măsura incriminată să producă în mod direct efecte asupra situației juridice a particularului și, în al doilea rând, să nu lase nicio putere de apreciere destinatarilor ei care sunt însărcinați cu punerea sa în aplicare, aceasta având un caracter pur automat și decurgând doar din reglementarea Uniunii, fără aplicarea altor norme intermediare (Hotărârea din 5 mai 1998, Dreyfus/Comisia, C-386/96 P, EU:C:1998:193, punctul 43, Hotărârea din 29 iunie 2004, Front national/Parlamentul, C-486/01 P, EU:C:2004:394, punctul 34, și Hotărârea din 10 septembrie 2009, Comisia/Ente per le Ville vesuviane și Ente per le Ville vesuviane/Comisia, C-445/07 P și C-455/07 P, EU:C:2009:529, punctul 45).
- 19 Pe de altă parte, deși este exact, astfel cum observă reclamantele, că articolul 263 al patrulea paragraf TFUE nu este o copie a fostului articol 230 al patrulea paragraf CE, este evident că, dat fiind că condiția afectării directe prevăzută la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE nu a fost modificată, jurisprudența citată la punctul 18 de mai sus se aplică de asemenea în speță (a se vedea în acest sens Ordonanța din 9 iulie 2013, Regione Puglia/Comisia, C-586/11 P, nepublicată, EU:C:2013:459,

punctul 31, Ordonanța din 15 iunie 2011, Ax/Consiliul, T-259/10, nepublicată, EU:T:2011:274, punctul 21, și Ordonanța din 12 octombrie 2011, GS/Parlamentul și Consiliul, T-149/11, nepublicată, EU:T:2011:590, punctul 19).

- 20 În această privință, în primul rând, Comisia susține că mecanismul instituit prin cadrul de reglementare aplicabil în speță exclude ca reclamantele să poată fi vizate în mod direct de actul atacat. Mai precis, statele membre nu ar acționa automat în cadrul procedurii de autorizare; dimpotrivă, acestea ar beneficia de o putere discreționară și de o marjă de manevră considerabile, în special în ceea ce privește evaluarea tehnică complexă și determinarea condițiilor de autorizare proprii situației care prevalează pe teritoriul lor și în zona din care fac parte.
- 21 În al doilea rând, Comisia arată că, chiar dacă un stat membru ar acorda în viitor o autorizație pentru un produs fitosanitar care conține sulfoxaflor, incidențele posibile ale acestei autorizări asupra situației reclamantelor ar avea numai un caracter factual, iar drepturile și obligațiile lor și deci situația lor juridică nu ar fi nicidecum afectate.
- 22 Reclamantele arată, în primul rând, că aprobarea substanței active sulfoxaflor prin regulamentul atacat produce efecte juridice directe.
- 23 În al doilea rând, reclamantele susțin că decurge din jurisprudența instanțelor Uniunii că particularii trebuie considerați ca fiind vizati în mod direct de un act nu numai în cazul în care acesta afectează în mod direct situația lor în drept, dar și atunci când afectează direct situația lor în fapt.
- 24 Actul atacat are ca obiect aprobarea, sub rezerva anumitor condiții, a substanței active sulfoxaflor ca o componentă a produselor fitosanitare în temeiul Regulamentului nr. 1107/2009 și înscrierea acestei substanțe în anexa la Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 540/2011 al Comisiei din 25 mai 2011 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește lista substanțelor active autorizate (JO 2011, L 153, p. 1).
- 25 Aprobarea sulfoxaflorului și înscrierea sa pe lista substanțelor active aprobate au drept consecință juridică faptul că se oferă statelor membre posibilitatea, sub rezerva unei serii de condiții suplimentare, enunțate la articolul 29 din Regulamentul nr. 1107/2009, de a autoriza introducerea pe piață a produselor fitosanitare care conțin sulfoxaflor în cazul în care se formulează o cerere în acest sens.
- 26 Prin urmare, actul atacat produce efecte în mod direct asupra situației juridice a statelor membre, precum și asupra situației potențialilor solicitanți ai unor autorizații de introducere pe piață a produselor fitosanitare care conțin sulfoxaflor, în sensul jurisprudenței citate la punctul 18 de mai sus.
- 27 Pe de altă parte, niciunul dintre argumentele invocate de reclamante nu poate repune în discuție concluzia potrivit căreia actul atacat nu are nici drept obiect, nici drept consecință conferirea unor drepturi sau impunerea unor obligații altor subiecte în afara statelor membre și a potențialilor solicitanți ai autorizațiilor de introducere pe piață.

Cu privire la argumentele întemeiate pe dreptul de proprietate și pe dreptul de exercitare a unei activități comerciale

- 28 Reclamantele arată că aprobarea substanței active sulfoxaflor prin regulamentul atacat produce efecte juridice directe asupra membrilor Unaapi, stabilind în mod definitiv, de exemplu, nivelurile acceptabile de expunere și condițiile de atenuare a riscurilor. Astfel, dat fiind efectul nociv al sulfoxaflorului asupra albinelor, aprobarea sa ar reprezenta o amenințare pentru activitatea de producție desfășurată de apicultori și, în consecință, ar genera efecte juridice asupra dreptului lor de proprietate și asupra dreptului lor de a exercita o activitate comercială.

- 29 În această privință reiese din dosar că Unaapi este o asociație de apicultori italieni al cărei scop este promovarea, protejarea și valorificarea din toate punctele de vedere a apiculturii italiene cu ajutorul, cu coordonarea și cu reprezentarea apicultorilor și a asociațiilor apicole care sunt membri ai acesteia. În special, Unaapi reprezintă interesele apicultorilor pe lângă instituții și administrații la nivel național și internațional.
- 30 Trebuie amintit în acest context că acțiunile introduse de asociațiile reprezentative, precum Unaapi, sunt admisibile în special, potrivit jurisprudenței, atunci când reprezintă interesele membrilor lor care ar avea calitate procesuală activă (a se vedea în acest sens Ordonanța din 30 septembrie 1997, Federolio/Comisia, T-122/96, EU:T:1997:142, punctul 61, Ordonanța din 28 iunie 2005, FederDoc și alții/Comisia, T-170/04, EU:T:2005:257, punctul 49, și Hotărârea din 18 martie 2010, Forum 187/Comisia, T-189/08, EU:T:2010:99, punctul 58). În speță trebuie să se verifice, așadar, dacă membrii Unaapi sunt vizați în mod direct de actul atacat.
- 31 În plus, în ceea ce privește pretinsele efecte juridice asupra dreptului de proprietate și asupra dreptului de a exercita o activitate comercială ai căror titulari sunt membrii Unaapi, reclamantele se prevalează de faptul că aprobarea sulfoxaflorului ar reprezenta o amenințare pentru activitatea lor de producție.
- 32 Pe de o parte, este suficient să se arate în această privință că, presupunând că utilizarea produselor fitosanitare care conțin sulfoxaflor este susceptibilă în mod real să pună în pericol activitățile comerciale ale membrilor Unaapi, aceste consecințe economice nu ar privi situația lor juridică, ci doar situația lor de fapt (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 iunie 2000, Salamander și alții/Parlamentul și Consiliul, T-172/98 și T-175/98-T-177/98, EU:T:2000:168, punctul 62, și Ordonanța din 11 iulie 2005, Bonino și alții/Parlamentul și Consiliul, T-40/04, EU:T:2005:279, punctul 56).
- 33 Pe de altă parte, trebuie amintit că această pretinsă amenințare presupune și autorizarea de către un stat membru a unui produs fitosanitar care conține sulfoxaflor. Or, așa cum a subliniat Comisia în mod întemeiat, eliberarea unei asemenea autorizații nu este consecința automată a aprobării sulfoxaflorului. Astfel, statele membre beneficiază în cadrul examinării cerințelor de autorizare enunțate la articolul 29 din Regulamentul nr. 1107/2009 de o putere de apreciere și de o marjă de manevră considerabile. În plus, rubrica „Dispoziții speciale” din anexa la Regulamentul de punere în aplicare nr. 540/2011, astfel cum a fost modificat prin actul atacat, conține criterii suplimentare și specifice care trebuie apreciate de statul membru căruia i se prezintă o cerere de autorizare. După cum a observat Comisia, riscul pentru albine va depinde de condițiile de utilizare a unui anumit produs, care vor fi definite în autorizațiile eliberate de statele membre. În consecință, afectarea prin actul atacat a dreptului de proprietate și a activităților comerciale ale membrilor Unaapi, chiar cu intenția de a o califica drept juridică, nu poate fi, în orice caz, calificată ca fiind directă.
- 34 Pentru același motiv trebuie să se respingă și argumentele reclamantelor întemeiate pe pretinsa luare în considerare, în special de jurisprudența referitoare la ajutoare de stat, a unei afectări pur factuale cu titlu de afectare directă.
- 35 Aceleași considerații sunt valabile în ceea ce privește nivelurile acceptabile de expunere și condițiile de atenuare a riscurilor, despre care reclamantele afirmă că sunt determinate în mod definitiv prin actul atacat. Astfel, aceste niveluri și aceste condiții, presupunând că sunt susceptibile efectiv să pună în pericol activitățile comerciale și stupii care aparțin membrilor Unaapi, vor putea produce în mod concret asemenea efecte numai în ipoteza, incertă, în care statele membre ar autoriza produse fitosanitare care conțin sulfoxaflor.
- 36 În consecință, membrii Unaapi nu se pot întemeia pe pretinsele atingeri aduse dreptului lor de proprietate și dreptului lor de a desfășura o activitate comercială pentru a afirma că sunt vizați în mod direct de actul atacat.

Cu privire la argumentele întemeiate pe incidențele asupra obiectivelor campaniei urmărite de PAN Europe și de Bee Life

- 37 Reclamantele susțin că actul atacat are incidență directă asupra obiectivelor urmărite de campania europeană în favoarea protecției albinelor împotriva insecticidelor nocive precum sulfoxaflorul, desfășurată de PAN Europe și Bee Life, motiv pentru care afectează în mod direct aceste două reclamante.
- 38 În această privință, mai întâi, reiese din cererea introductivă că PAN Europe este o organizație de protecție a mediului, cu vocație paneuropeană, activă în 24 de țări, dintre care 21 sunt membre ale Uniunii. În temeiul actelor sale constitutive, aceasta are, printre altele, ca obiectiv promovarea activităților prin care se urmărește reducerea, chiar eliminarea, utilizării pesticidelor. De asemenea, reiese din dosar că Bee Life este o organizație de protecție a mediului. Astfel, în conformitate cu actele sale constitutive, ea urmărește, printre altele, identificarea și soluționarea problemelor de mediu ale insectelor polenizatoare și în mod specific ale albinelor melifere și asigurarea unei mai bune protecții a mediului, îndeosebi pentru o agricultură compatibilă cu bunăstarea polenizatorilor și a biodiversității.
- 39 În plus, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, organizațiile de protecție a mediului, precum PAN Europe și Bee Life, trebuie să poată beneficia de o protecție jurisdicțională efectivă a drepturilor care le sunt conferite de ordinea juridică a Uniunii, dreptul la o astfel de protecție neputând totuși să repună în discuție condițiile impuse pentru toate persoanele, fizice sau juridice, la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE (a se vedea Ordonanța din 24 septembrie 2009, *Município de Gondomar/Comisia*, C-501/08 P, nepublicată, EU:C:2009:580, punctul 38 și jurisprudența citată, și Ordonanța din 13 martie 2015, *European Coalition to End Animal Experiments/ECHA*, T-673/13, EU:T:2015:167, punctul 63).
- 40 În speță, pe de o parte, este suficient să se constate că actul atacat nu afectează dreptul PAN Europe și Bee Life de a desfășura campanii pentru urmărirea oricărui obiectiv de mediu pe care l-ar putea alege și că, în schimb, organizațiile de protecție a mediului nu au niciun drept, în cadrul ordinii juridice a Uniunii, ca obiectivele campaniilor lor să nu fie influențate de actele Uniunii. În consecință, în măsura în care actul atacat are incidență asupra obiectivului campaniei desfășurate de PAN Europe și Bee Life, ar fi vorba, în orice caz, doar despre o incidență factuală, iar nu juridică.
- 41 Pe de altă parte, astfel cum s-a arătat mai sus, întrucât o utilizare efectivă a unor produse fitosanitare care conțin sulfoxaflor depinde de autorizarea, incertă, a unor asemenea produse de către statele membre, eventualele incidente ale actului atacat asupra obiectivelor campaniei PAN Europe și Bee Life ar fi doar indirecte.
- 42 În consecință, PAN Europe și Bee Life nu se pot întemeia pe pretinsele incidente ale actului atacat asupra campaniei desfășurate de ele pentru a afirma că sunt vizate în mod direct de acest act.

Cu privire la argumentele deduse din participarea la procesul de adoptare a deciziilor

- 43 Reclamantele susțin că Bee Life beneficiază de calitate procesuală activă ca urmare a participării sale la procesul de adoptare a deciziilor. Bee Life a prezentat astfel, în temeiul articolului 12 din Regulamentul nr. 1107/2009, observații scrise cu privire la proiectul de raport de evaluare referitor la sulfoxaflor.
- 44 Este suficient să se observe în această privință că, desigur, în anumite cazuri, faptul că un reclamant a participat la procedura administrativă care a precedat adoptarea actului atacat a permis, împreună cu alte circumstanțe, calificarea acestuia ca fiind în mod individual vizat de acest act, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 mai 1994, *Air*

France/Comisia, T-2/93, EU:T:1994:55, punctele 44 și 47, și Hotărârea din 6 iulie 1995, AITEC și alții/Comisia, T-447/93-T-449/93, EU:T:1995:130, punctul 36). În schimb, o asemenea participare nu permite să se concluzioneze că actul în discuție privește în mod direct un reclamant.

- 45 În consecință, Bee Life nu se poate întemeia pe faptul că a depus observații scrise cu privire la proiectul de raport de evaluare referitor la sulfoxaflor pentru a afirma că este vizată în mod direct de actul atacat.

Cu privire la argumentele întemeiate pe Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene

- 46 Reclamantele susțin că, pentru a interpreta condiția privind afectarea directă, trebuie să se țină seama de drepturile lor la protecția mediului și la protecție jurisdicțională efectivă, consacrate la articolul 37 și, respectiv, la articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, care, în temeiul articolului 6 alineatul (1) TUE, are aceeași valoare juridică cu cea a tratatelor Uniunii, ceea ce ar trebui să conducă la o interpretare a articolului 263 al patrulea paragraf TFUE de natură să le ofere posibilitatea de a introduce o acțiune în anulare în fața instanțelor Uniunii în materie de mediu. Din jurisprudența Tribunalului ar rezulta că aplicarea principiilor generale de rang superior recunoscute în dreptul Uniunii poate conduce, în anumite situații, la interpretarea mai largă a criteriilor privind admisibilitatea.
- 47 În această privință, întrucât reclamantele invocă articolul 37 din Carta drepturilor fundamentale, este suficient să se observe că acest articol conține doar un principiu care prevede o obligație generală pentru Uniune în ceea ce privește obiectivele care trebuie urmărite în cadrul politicilor sale, iar nu un drept de a introduce acțiuni la instanțele Uniunii, în materie de mediu.
- 48 Carta drepturilor fundamentale distinge în acest sens principiile și drepturile, așa cum decurge, de exemplu, din articolul 51 alineatul (1) a doua teză, precum și din articolul 52 alineatele (2) și (5). Explicațiile cu privire la Carta drepturilor fundamentale (JO 2007, C 303, p. 17), de care, potrivit articolului 52 alineatul (7) din aceeași cartă, „[i]nstanțele judecătorești ale Uniunii [...] țin seama”, precizează de altfel, cu privire la articolul 52 alineatul (5) din Carta drepturilor fundamentale, că principiile pot fi puse în aplicare prin intermediul actelor legislative sau executive adoptate de Uniune în cadrul competențelor sale și de către statele membre numai în cazul în care pun în aplicare dreptul Uniunii, astfel încât acestea dobândesc o importanță deosebită pentru instanțe numai atunci când aceste acte sunt interpretate sau controlate, dar că, în schimb, acestea nu dau naștere unor drepturi imediate pentru acțiuni pozitive din partea instituțiilor Uniunii sau a autorităților statelor membre, fapt care corespunde atât jurisprudenței Curții, cât și abordării urmate de sistemele constituționale ale statelor membre în privința „principiilor”. În această privință, explicațiile menționate citează printre altele, cu titlu ilustrativ, articolul 37 din Carta drepturilor fundamentale.
- 49 În ceea ce privește, pe de altă parte, articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale, reiese dintr-o jurisprudență constantă că această dispoziție nu are ca obiect modificarea sistemului de control jurisdicțional prevăzut de tratate, în special a normelor referitoare la admisibilitatea acțiunilor formulate direct în fața instanței Uniunii, astfel cum rezultă și din explicațiile aferente acestui articol, care trebuie luate în considerare, conform articolului 6 alineatul (1) al treilea paragraf TUE și articolului 52 alineatul (7) din Carta drepturilor fundamentale, în vederea interpretării acesteia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 ianuarie 2013, Sky Österreich, C-283/11, EU:C:2013:28, punctul 42, Hotărârea din 18 iulie 2013, Alemo-Herron și alții, C-426/11, EU:C:2013:521, punctul 32, și Hotărârea din 3 octombrie 2013, Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Parlamentul și Consiliul, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punctul 97).

- 50 Astfel, condițiile de admisibilitate prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE trebuie să fie interpretate în lumina dreptului fundamental la protecție jurisdicțională efectivă, fără a se ajunge însă la înlăturarea acestor condiții, care sunt expres prevăzute de Tratatul FUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 octombrie 2013, Inuit Tapiriit Kanatami și alții/Parlamentul și Consiliul, C-583/11 P, EU:C:2013:625, punctul 98 și jurisprudența citată).
- 51 Este, desigur, exact, așa cum susțin reclamantele, că ele nu au arătat că articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale ar trebui să înlocuiască articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, ci că această din urmă dispoziție, în special criteriul afectării directe, ar trebui interpretată mai puțin strict, în conformitate cu prima dispoziție. Cu toate acestea, nu rezultă că garanția conferită de articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale ar depăși garanțiile conferite deja de dreptul Uniunii, astfel cum sunt consacrate în special de jurisprudența citată la punctul 18 de mai sus. De altfel, reclamantele însele nu au pretins că aceasta ar fi situația.
- 52 În consecință, reclamantele nu se pot prevala de articolele 37 și 47 din Carta drepturilor fundamentale pentru a repune în discuție interpretarea articolului 263 al patrulea paragraf TFUE și în special a criteriului afectării directe, astfel cum decurge din jurisprudența constantă a instanțelor Uniunii.

Cu privire la argumentele întemeiate pe Convenția de la Aarhus

- 53 Reclamantele arată că Tribunalul ar trebui să adopte o interpretare a articolului 263 al patrulea paragraf TFUE în lumina Convenției Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite (CEE-ONU) privind accesul la informație, participarea publicului la luarea deciziei și accesul la justiție în probleme de mediu, semnată la Aarhus (Danemarca) la 25 iunie 1998 și aprobată în numele Comunității Europene prin Decizia 2005/370/CE a Consiliului din 17 februarie 2005 (JO 2005, L 124, p. 1, Ediție specială, 15/vol. 14, p. 201, denumită în continuare „Convenția de la Aarhus”).
- 54 Mai precis, reclamantele se prevalează de articolul 9 alineatul (3) din Convenția de la Aarhus, care prevede că „fiecare parte se asigură că, în cazul în care îndeplinesc criteriile prevăzute de legislația internă proprie, în cazul în care acestea există, membrii publicului au acces la proceduri administrative sau judiciare pentru a contesta acțiuni și omiteri ale persoanelor fizice și ale autorităților publice care contravin dispozițiilor legislației interne proprii privind mediul”. Acestea deduc din dispoziția menționată că cerința afectării directe prevăzută la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE ar trebui interpretată astfel încât să asigure o protecție juridică eficace și accesul la justiție, în materie de mediu, în favoarea publicului și a organizațiilor de protecție a mediului.
- 55 În primul rând, în această privință trebuie amintit că, în temeiul articolului 216 alineatul (2) TFUE, acordurile internaționale încheiate de Uniune sunt obligatorii pentru instituțiile acesteia și că, în consecință, aceste acorduri beneficiază de supremație față de actele de drept derivat al Uniunii (Hotărârea din 3 iunie 2008, Intertanko și alții, C-308/06, EU:C:2008:312, punctul 42, Hotărârea din 13 ianuarie 2015, Consiliul și alții/Vereniging Milieudefensie și Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, C-401/12 P-C-403/12 P, EU:C:2015:4, punctul 52, și Hotărârea din 13 ianuarie 2015, Consiliul și Comisia/Stichting Natuur en Milieu și Pesticide Action Network Europe, C-404/12 P și C-405/12 P, EU:C:2015:5, punctul 44).
- 56 Rezultă că acordurile internaționale încheiate de Uniune, inclusiv Convenția de la Aarhus, nu beneficiază de supremație față de dreptul primar al Uniunii, astfel încât nu se poate admite să se deroge de la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE în temeiul convenției respective.
- 57 În al doilea rând, decurge dintr-o jurisprudență constantă a Curții că dispozițiile unui acord internațional la care Uniunea este parte nu pot fi invocate direct de justițiabili decât cu condiția, pe de o parte, ca natura și economia acordului în cauză să nu se opună acestei acțiuni și, pe de altă parte, ca dispozițiile respective să fie, în ceea ce privește conținutul lor, necondiționate și suficient de precise (a

se vedea Hotărârea din 14 decembrie 2000, Dior și alții, C-300/98 și C-392/98, EU:C:2000:688, punctul 42, și Hotărârea din 13 ianuarie 2015, Consiliul și alții/Vereniging Milieudéfensie și Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, C-401/12 P-C-403/12 P, EU:C:2015:4, punctul 54 și jurisprudența citată).

58 Or, Curtea a constatat deja că articolul 9 alineatul (3) din Convenția de la Aarhus nu conținea nicio obligație necondiționată și suficient de precisă de natură să reglementeze în mod direct situația juridică a particularilor și nu îndeplinea, prin urmare, aceste condiții. Astfel, din moment ce numai „în cazul în care îndeplinesc criteriile prevăzute de legislația internă [...], în cazul în care acestea există, membrii publicului” sunt titulari ai drepturilor prevăzute la respectivul articol 9 alineatul (3), această dispoziție este condiționată, în aplicarea sau în efectele sale, de intervenția unui act ulterior (Hotărârea din 8 martie 2011, Lesoochránárske zoskupenie, C-240/09, EU:C:2011:125, punctul 45, și Hotărârea din 13 ianuarie 2015, Consiliul și alții/Vereniging Milieudéfensie și Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht, C-401/12 P-C-403/12 P, EU:C:2015:4, punctul 55).

59 În consecință, justițiabilii nu se pot prevala în mod direct de articolul 9 alineatul (3) din Convenția de la Aarhus în fața instanțelor Uniunii.

60 În al treilea rând, în orice caz, trebuie arătat că reclamantele nu au demonstrat că articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, așa cum este interpretat de instanțele Uniunii, era incompatibil cu articolul 9 alineatul (3) din Convenția de la Aarhus. Astfel, în fapt, Convenția de la Aarhus însăși, prin formularea „în cazul în care îndeplinesc criteriile prevăzute de legislația internă [...], în cazul în care acestea există, membrii publicului”, supune drepturile pe care se presupune că le conferă membrilor publicului articolul 9 alineatul (3) din aceasta condiției ca aceștia din urmă să răspundă criteriilor de admisibilitate care decurg din articolul 263 al patrulea paragraf TFUE.

61 În consecință, argumentele reclamantelor întemeiate pe Convenția de la Aarhus trebuie respinse.

Concluzie privind calitatea procesuală activă a reclamantelor

62 Din ceea ce precedă decurge că nicio dispoziție a actului atacat nu este direct aplicabilă reclamantelor, în sensul că aceasta le-ar conferi drepturi sau le-ar impune obligații. În consecință, actul atacat nu are nicio incidență asupra situației lor juridice, așa încât nu este îndeplinită condiția afectării directe astfel cum decurge din cea de a doua și din cea de a treia ipoteză vizate la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE.

63 Întrucât reclamantele nu sunt destinatarele actului atacat (a se vedea punctul 17 de mai sus), prezenta acțiune trebuie să fie, prin urmare, respinsă ca inadmisibilă, fără să fie necesar să se examineze celelalte condiții de admisibilitate.

Cu privire la cererile de intervenție

64 Conform articolului 142 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, intervenția este accesorie litigiului principal și rămâne fără obiect printre altele atunci când cererea introductivă este declarată inadmisibilă.

65 În consecință, nu mai este necesar să se pronunțe asupra cererilor de intervenție formulate de ECPA, de Dow AgroSciences și de Dow AgroSciences Iberica.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 66 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 67 Întrucât reclamantele au căzut în pretenții, se impune obligarea acestora să suporte propriile cheltuieli de judecată, precum și cheltuielile de judecată efectuate de Comisie, conform concluziilor acesteia din urmă.
- 68 Potrivit articolului 144 alineatul (10) din Regulamentul de procedură, dacă judecata în cauza principală se finalizează înainte de pronunțarea cu privire la o cerere de intervenție, autorul cererii de intervenție și părțile principale suportă, fiecare, propriile cheltuieli de judecată aferente cererii de intervenție.
- 69 În speță, reclamantele, Comisia, ECPA, Dow AgroSciences și Dow AgroSciences Iberica vor suporta, așadar, fiecare propriile cheltuieli de judecată aferente cererilor de intervenție formulate de ECPA, de Dow AgroSciences și de Dow AgroSciences Iberica.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera întâi)

dispune:

- 1) **Respinge acțiunea ca inadmisibilă.**
- 2) **Nu mai este necesar să se pronunțe cu privire la cererile de intervenție formulate de European Crop Protection Association (ECPA), de Dow AgroSciences Ltd și de Dow AgroSciences Iberica SA.**
- 3) **Pesticide Action Network Europe (PAN Europe), Bee Life European Beekeeping Coordination (Bee Life) și Unione nazionale associazioni apicoltori italiani (Unaapi) suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Comisia Europeană.**
- 4) **PAN Europe, Bee Life, Unaapi, Comisia, ECPA, Dow AgroSciences și Dow AgroSciences Iberica suportă fiecare propriile cheltuieli de judecată referitoare la cererile de intervenție.**

Luxemburg, 28 septembrie 2016.

Grefier
E. Coulon

Președinte
H. Kanninen